

BAJTEL

1/87

opismo młodzieżowe "SOLIDARNOŚĆ"
region Śląsko-Dąbrowski

informujemy...

••• Kiedy można dorastającego chłopca rzy dżlewczynę przestać traktować jak młodzież? Wydaje się, że wówczas, gdy zarówno oni jak myślisz, jak i czynny mają charakter dojrzały.

• Rozpoczynamy wydawanie nowego pisma dla młodzieży naszego regionu. Chcielibyśmy, aby "BAJTEL" był Wam pomocny w osiąganiu tej właśnie życiowej dojrzałości. Czekamy na Wasze opinie, uwagi, propozycje odnoszące się do redagowania "BAJTŁA".

• Powrót kontestacji, jak zawsze jest wśród nas obecna. Nierazkie są postawy zwykłego strachu przed szykanami i represjami. Wielu chce po prostu spokojnie skończyć szkołę. Dosyć często niektóry z nas unikażą świat swoich własnych, czasem prywatnych spraw. Nie za wielu jest takich, którzy chcą naprawdę coś konkretnego dla ojczyzny zrobić. Trzeba odsunąć na bok własne wygodnictwo, celom życiowym zaś ucozyć to, co jest tym najważniejszym wartością. TRZEMA ŻYCIE PRZESTĘC GOMIE, BO JEST TYLKO JEDNO - mówił bohater narodu Ks. Jerzy Popiełuszko.

••• Nasi rodzice wychowywali się i żyli w latach 40. Nam dane było zakosztować w Sierpniu trwałego smaku wolności. Dlatego też nigdy nie zaakceptujemy, jakim jest komunizm w różnym jego wydaniu. "Marksizm okazał się teorią - oznajmia katolicki filozof, ks. prof Józef TISCHNER - która uzasadniała rozmaitą praktykę. Zamazakiły się granice pomiędzy prawdą a kłamstwem, między dobrem a złem. Za wiele latmy w życiu teoriami szedł ból, "yskała śmierć". Podzielamy ten pogląd. • imię społecznej SOLIDARNOŚCI dajemy do rzeczywistej zmiany polskiej rzeczywistości. • mamy wykorzenić z niej totalitaryzm, zależność od sił Polsce wrogich i obcych. Nie chcemy żyć w państwie, w którym rację na zawsze ma PPR, nigdy zaś racji tej nie może mieć społeczeństwo. /c.d. str. 2/

• w całym obozie komunistycznym zauważalne zmiany wskutek ideologicznej edukacji. Aktywizacja sił nienależnych, w ZSRR rosnąej prasy nieczenurowanej.

• jak podaje PWA 34, tzw. planuje w Moskwie konferencję nt. praw człowieka. W dniu 20.11. z udziałem ... nocyjnych ugrupowań bloku Czechosłowacka "Karta 7" oraz polski "WiP" mają miejsce uczestniczyć.

• na spotkaniu w Gdańsku utworzono Krajową Komisję Wykonawczą "S". W jej skład ma wejść przedstawiciel naszego regionu.

• 58 os. grupa dziennikarzy niezależnych złożyła wniosek o rejestrację nowego Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich.

• we wrześniu br. powstał Komitet Niepodległości. Używa do sruszczenia Jarzma komunizmu oraz do odzyskania niepodległości.

• jak podał "Prawo i bezprawie", Polska jest na 1 miejscu w stosunku do represji. Kary pozbawienia wolności stanowią 30 proc. ogółu kar, w RP 7%, w Wlk. Bryt. 2,5%, w Szwecji 3,5%.

• Janusz ONISZKIEWICZ, redaktor prasowy "S" potwierdził fakt spotkania z v-ce prez. OPZZ Uciebłą. Padła propozycja spotkania Miodowicza, przew. OPZZ z Lechem Wałęsa. Lech odmówił, dopóki OPZZ nie zmieni swego stanowiska w kwestii pluralizmu zwiskowego.

• sądy nadal odrzucają wnioski zakładowych ogniw "S" o rejestrację. Ciekawe jak manią się do "polskiego modelu demokracji" o którym mowa w pytaniach referendum.

• KRN NSZZ "S" wyraziła swoją negatywną opinię wobec ogłoszonego na 29 listopada "referendum".

informujemy...

• Jacek KUROŃ spotkał się z redakcją "Robotnika" i otrzymał zaproszeniem do udziału w modlitwodzie odbudowy Polskiej Partii Katolickiej.

W niedzielnego trwających na skale protesty roczne przesisko złota tuncemu tam Centralnego Rządowisku Odpadów Radiacyjnych. Brzo w nich z blisko 1/4 mieszkańców kraju aktywiści WIP. Demonstracje, głodówki, zatarasowania dawnej E-14 nie pomagały. Państwowa Agencja Atomistyki nie interesuje się ludźmi, którzy nie chcą żyć na atomowym wysypisku.

• Wydarzenie w stosunkach MO-Obywatel. Sąd Najwyższy MIA nakazał MO przeprosić za l. Jana ROKITA, studenta prawa, członka WIP za bezprawnie zatrzymanie na 48 h i bez pobrania odcisków palców pod przymusem.

• Andrzej WAJDA, w wypowiedzi dla amerykańskiego tygodnika "NEWSWERK": "Masza tv jest bardzo krytyczna. W tv można mówić, że budownictwo nie leniło planu rocznego, że wiele zostało zatruci zaszczytną żywnością. Czytuję i pokazuję propagatyczne, ale nie powodujące, dlaczego takie zdarszają się. Gdyby itka, atakowałaby sys

il przebywa w areszcie Krzysztof WOLF, zatrzymany przez SB podczas V pielgrzymki Świata pracy na Jasnej. Jak podał warszawski Kierowcy w komisariacie został dotkliwie postrzelony przed sąd funkcjonariusza WUSW Częstochowa. Postrzeli mu sersut... zbyt dużej napaści na milicjanów. Niewrótność?

/c.d. ze str 1/

• • • Gdyby przyjrzał się zapadnięciu zmroku, nawet uważnie - nie sposób ocenić jego gęstości. Dopiero porównanie obecnego stanu ciemności z jasnością dnia pozwala na taką ocenę.

• Podobnie nadchodzi mrok komunizmu. Stopniowo, niepostrzeżenie zamazują się granice między Bobrem a Ziemią. Zacierają się kontury społecznej i obywatelskiej odpowiedzialności. W pewnym momencie chodzi już tylko o to, aby wolno było mieć ten swój własny, prywatny światek.

PRZEMIĘJ TB CIĘMIĘSĘ REFLAKTOREM PRAWDY! NIE POWÓDZI NA CIĄGŁE NIEWOLENIE SPÓŁECZNOŚCIWA ODDANEGO POD ZD-RADZIECKĄ DOMINACJĘ!

• • Jakie są cele życiowe polskiej młodzieży? Różne - poczynając od najnowszego modelu tunera stereos, modnego ubioru, poprzez "małą stabilizację" polegającą często tylko na cieszej strawie i rozbętańnych bamboszach - aż do celów bardziej ambitnych.

Sądzisz, że Ciębie można do tych bardziej ambitnych "zaliczyć"? /zdecydowanie się siągnąć po "zakazane" piątku/. Nie chcemy publikować szwanków deklaracji o politycznej odpowiedzialności polskiej młodzieży, o naszym rozbudzonym poczuciu ludzkiej Godności, o nieustannej tęsknocie za Wolnością.

• • Chcemy jedynie, by gorący polski Sierpień - eksplozja sprzeciwu "młodych gniewnych" - nie trafił tylko na zakurzone półki historii. Chcemy, by ideały Sierpnia nie uległy karykaturalnemu wynaturzeniu, także dlatego, że za ich realizację wielu Polaków zapłaciło cenę najwyższą. Pamiętamy o Nich, pamiętamy wszystkich krzywdzonych wyrządzonych i tworzących represjonowanemu społeczeństwu. Pamiętamy o Grzegorz Przemysku, zamordowanym przez MO, pamiętamy o górnikach "Wujka" zakatowanych przez ZOMO, pamiętamy o ks. Jerzym Popiełuszko, zamęconym przez funkcjonariuszy SB.

• NIE TRZEBIA KŁAĆ SIĘ OKOLICZNOŚCIOM, A PRZEDOM KASAC, BY ZA DZWIAKI STALY - przekonywał C.K. Norwid. W imię tych właśnie Praw - dziecko WOLNOŚCI solidarnie poniesiemy

• TEKSTY PODPISANE WYRAŻAJĄ POGŁADY AUTORÓW, NIEPODPISANE - REDAKCJI.

• KORESPONDENCJA Z REDAKCJĄ
KANALIUM KOLPORTAŻOWEHI.

• Jeden z najnowszych numerów katolickiego tygodnika "ŁD" przynosi niezwykle interesującą dyskusję o doświadczeniu Sierpnia. Udział w niej wzięli działacze NSZ, "Solidarności", a także wykładowca katolickiej nauki społecznej. Podano, że są to "byli" działacze, ale idę o zakład, że nadal coś robią, tyle że w konspirze.

• Mówiono o tym, że Sierpień stał się zasadniczą granicą w najnowszej historii Polski, że ukształtowało się nawet pokolenie Sierpnia, które żywo wchłonęło w siebie jego idee i walcząc je realizuje.

Do owoców Sierpiennego zrywu dyskutanci zaliczają "przełamanie swoistego tabu, którym było powszechne przekonanie o konieczności

trwały smak wolności

istnienia w Polsce określonego i tylko tego modelu ustroju społeczno-politycznego, podbudowanego specyficzny językiem oraz obrzędowością". Dodajmy, iż chodzi tu rzecz jasna proponowany przez marksizm i narzucony przez komunizm, totalitarny ustroj społeczeństwa, w którym monopol na rację rezerwuje sobie partia czerwona.

Negatywy Sierpnia, to przede wszystkim "oporność material społecznej" - nie wystarczy, jak się okazało największe "chcenie". Działa, w ciągle rozstrojonym i zatomiowanych społeczeństwie, wszelka niesałenna działalnością przyjmowana jest trochę nieufnie. Niektórzy wręcz wzorem lat 50-tych wietrzą słodki zapach dolarów, podzielając pogląd władz o "imperialistycznych agentach", oraz - w najlepszym wypadku - o "ekstremistach". Ach, ci nasi ekscemisi - wychodził Jan Paweł II - Kościuszko, Piłsudski ...

• "Zabłąduga Sierpnia i ludzi, którzy go tworzyli, było jasne postawienie kwestii sposobu rządzenia w naszym kraju" - powiedziano w tej dyskusji - to wydarzenie polityczne nie zostało jeszcze rozegrane do końca. Nie zanikał go bynajmniej okres wojny polsko-jaruzelskiej. Wyzwolona w Sierpniu indywidualność, uki runkowaną została na społeczeństwo. Możliwość działania ograniczane są przez władze. Blokuje się niemal wszystko, co nie jest rodem z PZPR-u. Najistotniejszą sprawą jest więc powrót do korzeni wszelkich zmian - do społecznej SOLIDARNOŚCI. Tylko budowa i umacnianie niezałożonych struktur społecznych może umocnić pozycję narodu wobec władz. Wszelkie jednostkowe próby wywarcia presji mogą zakończyć się lokalnymi represjami. Uratować nas może tylko organizowany i celowy społeczny opór.

• przeprowadzono "szerską konsultację społeczną" nad nowym Kodeksem Uchenia. Relegała ona na zachęcaniu do dyskusji i opublikowania tekstu w młodzieżowym pismie "Przyjacielka". Cz. t. miodzież w wieku 30 - 18

- jak dowiedzieliśmy z wiarygodnych źródeł, palniach PRL zatrudnionych jest 400 tys. górników. .... 250 tys. urszyni. Też wydobywają węgiel :
- tylko w drugiej połowie ub. roku ukazało się w Polsce ponad 300 pozycji księgowych, wydanych poza zasięgiem cenzury.

- wciąż obowiązuje niesławna ustawa o szczególnej odpowiedzialności karnej. Na mocy tej ustawy skazano nie dawno 19 l. ucznia technikum w Białowiszy na rok pozbawienia wolności, 80 tys. grzywien konfiskatę działki o pow. 541 m² oraz domku jednorodzinnego, w którym mieszkał z rodziną i bratem. Powód: włamanie do internatu i kradzież 2 tys. zł. oraz 30 dolarów. Propozycje winy i kary wyważono w/w siedzibie socjalistycznej sprawiedliwości społecznej.

- w 1945 roku mieliśmy w PRL ponad 20 tys. dwurków i polskich.

- w roku 1987 namy 1. zaledwie tysiące. Kultura PRL-u rozwija się wspólnie.
- w prasie oficjalnej /co prawda nie wszędzie/ nie zuruży się już nazwy "NSZ: SOLIDARNOSC". Czyżby zmia-

- Warszawa 32 06 04 - to numer telefonu, pod którym można uzyskać wszelkie informacje o AIDS.

- PWA 34 informuje, iż wyemigrował do Kanady najstarszy więzień ukraiński w ZSRR. Przesiedział Łącznie 48 lat!

Panorama Opozycji

... i ożymowa z Arturem Walusiem 1.22 ...

uczestnikiem i jednym z założycieli ruchu "Wolność i Pokój"

* CO TO JEST "WiP", KIEDY POWSTAŁ, CZYM SIĘ ZAJMUJE?

- Ruch "Wolność i Pokój" jest ruchem społecznym, nie jest to ani organizacja, ani partia polityczna, nie posiada więc jakiejś struktury organizacyjnej, nie ma w nim żadnych funkcji, nie ma przywódcy. W "WiP" - jest można być tylko uczestnikiem, wszelkie sprawy koordynowane są na spotkaniach. Jeżeli komuś nie odpowiadają pewne działania, po prostu nie bierze w nich udziału. "WiP" skupia osoby o bardzo różnych poglądach, dlatego też każdy uczestnik musi zgodzić się na pewną tolerancję. Sajmujemy się zasadniczo trzema tematami: ekologia, z wiadomych przyczyn, a także jest tu dramatyczna. Następnie odmowa przyłączenia wojskowej - w jej obecnej formie, oraz odmowa pełnienia służby wojskowej w ogóle. Uważamy, że jeśli są ludzie, którzy z przyczyn etycznych lub religijnych nie chcą służyć w wojsku - powinni mieć prawo do służby zastępczej. Gdy ludzie szukają u nas pomocy, w wyniku naszej działalności również władze musiały "zająć" się tym problemem. Jest to pewien sukces, początkowo nawet skoro "WiP" cenzurowane było w prasie, mówiono o "anarchopacyfistach" ... Oficjalnie powstałyśmy 14 kwietnia 1985 roku, kiedy grupa zakoteli podpisała tzw. deklarację krakowską. Każdy, kto się z nią utrokał, może zostać uczestnikiem "WiP" - u.

* W JĘZYKU ANGIELSKIM SERÓW "WiP" OZNAKA "PARIZO WAŻNE OSOBY" ...

- Trudno mi oceniać innych, sądząc że nikt jesteśmy "waśniakami", ale normalni młodzi ludzie, którzy starają się być aktywni na rzecz społeczeństwa. I zdecidują przeważając, chociaż nie ma żadnych barier wiekowych...

* SLAD NAZWA RUCHU?

- Byłem przy jej powstawaniu, chcieliśmy zakotyć ruch, który zajmowałby się sprawami pokoju. W sytuacji Polski nie mogliśmy pozostać zupełnie obojętni na sprawy wolności. Taka jest też nasza hierarchia celów - wolność, następnie pokój. Nasze dążenia są więc dążeniami większości ludzi na całym świecie. Nie chcemy, aby wszystko zakończyło się jednym grzybem atomowym! Uważam także, że sprawą aktualną jest brak wolności w rzeczywistości przesz komunistów Polsce. Sądząc, że te sprawy do nas przyciągają - jest nas obecnie stosunkowo dużo, choć nadal zachowujemy pewną sprzyjłość, szybkość reakcji na pojawiające się problemy społeczne.

Na początku 1985 roku zastanawialiśmy się nad formą działania, która przyciągnęła by młodzież w moim wieku lub trochę młodszą. Młodzież, która już nie zupełnie pamięta "SOLIDARNOŚĆ", dla której "S" jest już nawet bardziej pewna legenda, historią nawet. Stąd formuła działania "WiP"-u, umożliwiająca pewną aktywizację młodzieży ...

* CO MOŻNA POWIĘDZIEĆ, ŻE WASZA DZIAŁALNOŚĆ W GRUNCIE RZECZY SŁONOWAŁA SIĘ DO TEGO, BY WŁADZI ZMUSZONA BYŁA LICZYĆ SIĘ Z GŁOSEM SPOŁECZEŃSTWA?

- No, oczywiście! Które ugrupowanie opozycyjne w Polsce - i to jest chyba normalne - chce właśnie tego. My chcemy, aby nastąpiło to szczególnie w tych dziedzinach, którymi "Wolność i Pokój" się zajmuje. Wydaje się, że sprawą ekologii jest sprawą podstawową - bez czystej wody, powietrza, jad w sposób czysto fizyczny nie można istnieć. Nie jest to więc problem marginalny - jest to problem bardzo poważny! Nie możemy obojętnie patrzeć.

ale tam, gdzie osoby lub struktury odmieniące się od modelu forsowanego przez władze.

• na naszych kierach prezentujący przedstawicieli zresztą rozumianej opozycji wobec modelu rządzenia istniejącego obecnie w Polsce".
Nie favorujemy nikogo, stąd też hierarchia partii może okazać się całkowicie dowolna i nie jednorazowa.

• "WiP" JEST PO TROCHĘ RUCHEM EKOLOGICZNYM, PO TROCHĘ FEDERALISTYCZNYM, CZY SŁUSZNE JEST SYTUACJĘ W OPOZYCJI ?

- W sytuacji Polski, kiedy jakiekolwiek działania jest "podlegające pod politykę", i jakiekolwiek działanie, które nie podlega się tak, jest zakwalifikowane jako "opozycja" - co: chcemy tego typu osoby nie w WiP - "WiP" i tak klasyfikować, bo nie jest opozycją.

W sami zresztą tak siebie traktujemy, ale wynika to raczej z działalności w innych ugrupowaniach, nieślę politycznych. "Trochę przykro nam, w Krakowie ruch "WiP" był nawet bardziej wiadczy od "Solidarności", podobnie daliśmy się dobrze sauwając w Warszawie, we Wrocławiu... Miałem kiedyś okazję być zatrzymany na 48 godzin z członkiem Rady Politycznej RPP - byłismy traktowani tak samo demokratycznie.

Szczególnie wrzec powiedzieć, że "WiP" jako jedno z pierwszych ugrupowań zaczął działać jawnie.

• CZY JEST TO MOŻE EFECT JEJEGO POCZĄTKOWEJ KONIECZNOŚCI POLITYCZNEJ ?

WOLNOŚĆ I POKÓJ

- Przystępując do działań jawnych chcieliśmy wytworzyć pewien fakt po latach: chcemy, aby nasza działalność została jakby uznana i doceliono wana przez władze. Kiedy jakieś nas obecnie spotykają, są bezogólnie nikt kiedyś - są to np. Kolegia, 48 godzinny pobyt w areszcie.

• CZY "WiP" ZAJMUJE STANOWISKO W SPRAWACH POLITYCZNYCH, T.P.U. MILITARIA, CZY ORGANIZUJE REFERENDUM ?

- Nie, od tego są inni. Naszym projektem w tym kierunku, ale o tym zadecydują ją pozostały uczestnicy ruchu. Zresztą nikto nic naucza działać w "WiP", każdy przyniesie tu z jakiegoś ugrupowania, ruch "Wolność i Pokój" jest tylko pewną platformą współpracy w kwestiach których się zajmujemy.

• JAK SĄDZIŚ, KIERNY "WiP" MOGŁA BYĆ RODZINA ?

- Wtedy, gdy zostałby utworzony prawdziwie demokratyczny rząd respektujący głos obywateli, tedy takie nie będą konieczne protestacyjne akcje uliczne.

• CZY UTRZYMUJĘCIE KONTAKT Z PODCZASI J RUCHMI ?

- Oczywiście - z "Zielonymi" z RFN, "Kampanią na rzecz Demokracji i Pokoju" z USA, z ruchami z Wielkiej Brytanii /byliśmy tam na zjeździe pokojowym/, Holandii i in.

• CZY WIBIERACIE SIĘ DO MOSKwy NA GOREACZOWSKIE FORUM PT. PRAW OSIOŁEK ?

- Tak, będziemy starali się tam pojedrzeć. Nie można otarać się plecami wobec tazów które tam zachodzą, choć osobisticie jestem nastawiony trochę podejrzliwie. Zielona kurtyka wydaje się jednak uchylając. Sprawdzimy na miejscu, jak jest rzeczywiście.

roszkowicki: Zygmunt

— Skarz, skarz się lewakom
ale ty jesteś głupiem!

TRZECIA ROCZNICA MORDERSTWA

••• 19 października 1987 roku, w kościele pw. świętego Stanisława Kostki w Warszawie-Żoliborzu zebrły się liczne rzesze ludzi (ok. 50 tys.), aby wspólnie modlić się w trzecią rocznicę morderstwa dokonanego w tak bestialski sposób na księdzu Jerzym. Modlitwą ta objęto także Jego prześladowców, funkcjonariuszy SB - ksiądz Jerzy, gdyby żył, na pewno wyraziłby taką woli - wszak Jego dewizę stanowiły trzy wymowne słowa: Z Ł O D C E B R E M Z W I C I Ł Z A J .

• W modlitwie kilkudziesięciu tysięcy zgromadzonych robotników uczestniczyło ok. 200 delegacji "Solidarności" z całego kraju. Ze znanych działaczy obecni byli m.in. Seweryn Jaworski i Zbigniew Bujak, obecna była również delegacja "S" z naszego regionu.

Międzią świętą koncelebrował biskup warszawski, ks. Zbigniew KRASZEWSKI w asyście kilkudziesięciu koncelebrował. Intencję, w jakiej się zebrano, najlepiej przybliżały hasła widniejące na licznych, biało-czerwonych transparentach: CHOCI KOMUNA TWIERDZI, ŻE ZEREM I BĘDURĄ, OD CIEBIE ZALEŻY, CZYŚ ORŁEM CZY KURĄ - PRZYSIĘGAMY: NIE BĘDZIMY NIEWOLNIKAMI - KS. JERZY - PATRNUJ SOLIDARNOŚCI W DRODZE DO WOLNOŚCI !

• Atmosferę tego braterskiego spotkania nie sposób oddać najpiękniejszy mi i najbardziej wyszukanymi słowami. Poczyt sztandarowe, nieprzebrane ilości wiązań i wieńców, tysiącami gardziel skandowane hasła ... Na każdej twarzy rozwaga i odpowiedzialność. Rozwaga i roztropność jest nam bowiem szczególnie potrzebna. Dziś już mało kto sądzi, że komunę pokonać można jednym tupięciem nogi, wyciągniętą szabelką czy hałaśliwym pokrzykiwaniem. Potrzebne są działania mądre i celowe.

Przypomina się dewiza gdańskiej "Solidarności" - NEC TIMIDE, NEC TEMERE /bez strachu, ale z rozwagą/. Taka właśnie świadomość rodzi się z odpowiedzialności za dalej

• "Życi w prawdzie, i być w zgodzie ze swoim sumieniem. Frawda zawsze ludzi jedności i zespołu. Wielkość prawdy przerasta i demaskuje kłamstwa ludzi małych, zlekumiennych. W wieków trwa nieprzerwana walka z prawdą. Prawda jest jednak nieśmiertelna, a kłamstwo ginie .. Tak wielu ludzi nie zebra, by głosić prawdę. Może być niewielka gromadka ludzi prawdy a będą nia promieniować. Ludzie sami ich odnajdą i przyjdą z całego świata prawdy słuchać ..." /27.05.1984/

• "Tylko naród wolny duchowo i milczący prawdę może trwać i tworzyć dla przyszłości taki, który tworzyli przeszłość powstańcy, padający na polach bitew, czy wieczowni, którzy patrili daleko w przyszłość, jak Słowiacy, który żyąc na wygnaniu zdążył wypatrosić Polaka na trocie świętego Piotra. Tylko Naród, który ma zdrowego ducha i czuje sumienie, może tworzyć śmiałą przyszłość. Uatego dbajmy o wolność naszego ducha, nie dajmy się zniewolić przez lęk i zastraszenie ..." /25.09.1983/

• "A wy, drodzy młodzi przyjaciele, musicie mieć w sobie coś z orłów. Serce orle i wzrok orli - jak mówił zmarły Prymas. Musicie ducha hartować i wznosić wysoko, aby móc jak orły "pasiekać" ponad wszelkim innym ptactwem, w przyszłość naszej Ojczyzny. Tylko będąc jak orły potraficie przebić się przez wszystkie dziejowe przeżkomy, wichry i burze, nie dając się spętać żadną niewolą. Pamiątajcie - orły to wolne ptaki, bo szybują wysoko, a nie pekają po ziemi ..." /26.02.1984/

Z homilií ks. Jerzego:

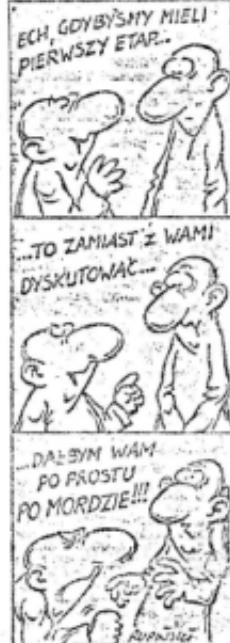

Referendum i Reforma

• • • Wbrew wszelkim pozorom, te dwie sprawy ściśle powiązane są ze sobą: referendum jest przejawem pewnej polityki wobec społeczeństwa /podobnie jak i reforma/, ekonomika zaś zawsze była skoncentrowanym wyrazem polityki. Ciekąta, w naszych warunkach, gdy pojedynczy uderek dloni, czy też określony gest ma zaraz wymiar polityczny - i referendum i reformą można włożyć do jednego wera: PZPR w relacji do społeczeństwa. Takie rozumowanie rodzi zaraz określone implikacje, powierzchownie przedstawiające je wszelkie publikatory rozmaitą maści /głównie jednak czerwonej/. Poczytują mianowicie gromko o ogromnym novum w naszej kulturze politycznej. Oczywiście jest to novum, tyle że w komunistycznym ubranku referendum jakoś nie bardzo do twarzy...

• Nie ulega wątpliwości, iż sama idea referendum jest słuszna. Wsunąć ją zresztą nie kto inny, jak NSZZ "S" w latach 1980 - 81, przypominając o tym w oświadczeniu KIW "S" Lech WAŁĘSA. Czy jednak podobnie ocenić można oba pytania referendum? Stowarzyszenie Współwspółwalców wyraża na nasze odczucie: "pragneliśmy, a teraz pragniemy jeszcze bardziej, aby referendum zajęło się traczącą potrzaebami. Pierwsza - pluralizm ekonomiczny /.../, druga - rynek jako element decydujący o systemie pracy, a tym samym o poprawie gospodarki, trzecia - gwarancje dla interesów nowych ugrupowań, które tworzą się na bazie nowego modelu ekonomicznego. Temu wszystkie mu naturalne towarzyszyć by musiały pluralizm stowarzyszeń i związków zawodowych". Tu właściwie jest pies pogrzebany ... !

• Wielu ludzi może pójść "referendowad" na podobnej zasadzie jak w czasie wyborów: trochę ze strachu, trochę z przyzwyczajenia do różnych dekoracji politycznych, trochę wreszcie na zasadzie: i tak zrobiło zechcą. Ta ostatnią tąż potwierdził zresztą niesfortunnie Urban na konferencji prasowej, kiedy przyznak, iż referendum ma tylko charakter "konsultacji"!

• Władza zaskawie pyta nas o zdanie, czy jesteśmy za zmianami, które mają przynieść "wyraźną poprawę warunków życia", czy jesteśmy za "demokratyzacją" ?? Tylko człowiek niespełnia roznemu chcieliby pogorszenia swojego bytu - i w sferze ekonomicznej i politycznej. Na tym właśnie polega przewrotność pytań. Mako kto, tak na dobrą sprawę, orientuje się w rzeczywistym kontekście pytań referendum, kontekście przedstawionym Sejmowi. Stąd też traktując sprawę powierzchownie, wielu odpowie "tak". Wielu jednak - w trakcie o faktyczne gwarancje społeczne i odpowiedni zasięg zmian w PZPR-owskim modelu społecznym - odmówi odpowiedzi na tak sformurowane pytania.

• "Solidarność" pragnie, aby Polska stała się państwem demokratycznym, a gospodarka funkcjonowała na zasadach rynkowych, o powodzeniu człowieka decydowały tylko jego praca i zdolności. Mimo, iż decyzje władzy verbalnie mogą także i w tym kierunku - nikt w Polsce nie wierzy władzom na słowo - powiedział Lech WAŁĘSA. Gdyby oprzeć się na dotychczasowym doświadczeniu społeczeństwa, można przyjąć, iż kosztem ponad 950 milionów złotych /tyle wyniosą koszty referendum/ władza pragnie zafundować sobie poparcie społeczeństwa. Rossądek wymaga jednak udzielenia takiego poparcia programom jasnym, klarownym i podążającym we właściwym kierunku. Czy taki jest obecny program PZPR?

Marek

LIST JARCA

DO REAKCJI

Od zaprzysiężonych działaczy regionu dowiedziałem się, że właśnie rusza nowe pismo dla młodych. Pierwsza myśl - naruszcie nas zauważono! Druga, nieco inną - jakie uczęstce na rozmaitych imprezach widać tylko solidarnościowy "ZBOWID".

Czemu młodych jest tak mało, np. na tradycyjnych już masach za Ojczyznę? Czy się wypinamy na wszystko, co związane jest z Sierpieniem, konspirą, sprawami społecznymi? Czy zwierzał już nasz patriotyzm, czy też opanował nas dokładnie swojski "tumivizm" ?? A może po prostu "nie chce" nas starzy wyjadacze konspiracji, co to na dłucho przed Sierpieniem toczyli boje?

Czytalem nieczynno, elegancko /bo we Francji/ wydaną "Konspirę", a tam Bogdan Borusewicz wyrokując: "najgorzej z przestrzeganiem zasad konspiracji jest wśród studentów i młodzieży szkolnej. Zachowanie się młodzieży w śledztwie też na ogół pozostawia wiele do życzenia. Stratedzy wiedzą od dawna, że młodzież jest dobra w ataku, w odwrocie zaś łatwo się załamuje". Lechu - broń nas przed takimi "strategami"! A z drugiej strony - może oni mają rację?

Uważam, że w konspiracji jest miejsce nie tylko dla weteranów. Przeszedłem tutaj całe polityczno-konspiracyjne abecadło, a mam jak dojdź 18 lat. Myszę - "małolat", tyle że trochę doświadczony, bo i mury malowałem, bibusz rzucałem, w śledztwie był ...

Słuchajcie - dodaj już tego pisarzona o nas, że nie nadajemy się do tadejowej poważnej roboty. Nie na przecieć tadejnej nielegalnej działalności! Nielegalnej jest sama władza, my tylko szalenie przywiązani jesteśmy do wolności.

Myszę, że znów się trochę rozruszamy. Najgorzej, jak człowiek siedzi, zaklinia nogę na nogę, rozluźnia się w ciepaku, rzuca oko w telewizor. I nie więcej! To właśnie jest najgorzej!

* Jarosław / III, LO /

!! **ZAPRASZAMY MŁODZIEŻ NA OGÓLNOPOLSKIE UROCZYSTOŚCI BARBÓKOWE, ORGANIZOWANE PRZEZ SOLIDARNOSĆ - REGION ŚLĄSKO-DĄBROWSKI w dniu 4 GRUDNIA b.r. godz. 9⁰⁰ W BAZYLICE W PIEKARACH ŚLĄSKICH.** !!

ŁAGANIEC OŚWIATY - czyli rzecz o zniewolonej szkole i potulnym uczeńiu,

MALY KONSPIRATOR - praktyczny poradnik dla każdego,

WCIAZ SOLIDARNI - rozmowa z Tadeuszem JEDYNAKIEM, przewodniczącym regionu Śląsko-Dąbrowskiego,

INFORMUJEMY o niezależnej działalności różnych ugrupowań w Polsce i świecie,

KULTURA NIEZALEŻNA - prezentacje

W NASTĘPNYCH

NUMERACH :

cena numeru:

w regionie - 10
poza reg. - 20

**WARANTUJEMY
NAJWYŻSZA
JAKOŚĆ!**